

Matlab 1. előadás

Ismerkedés, környezet, adattípusok

Dr. Szörényi Miklós,
Dr. Kallós Gábor

2017–2018

Tartalom

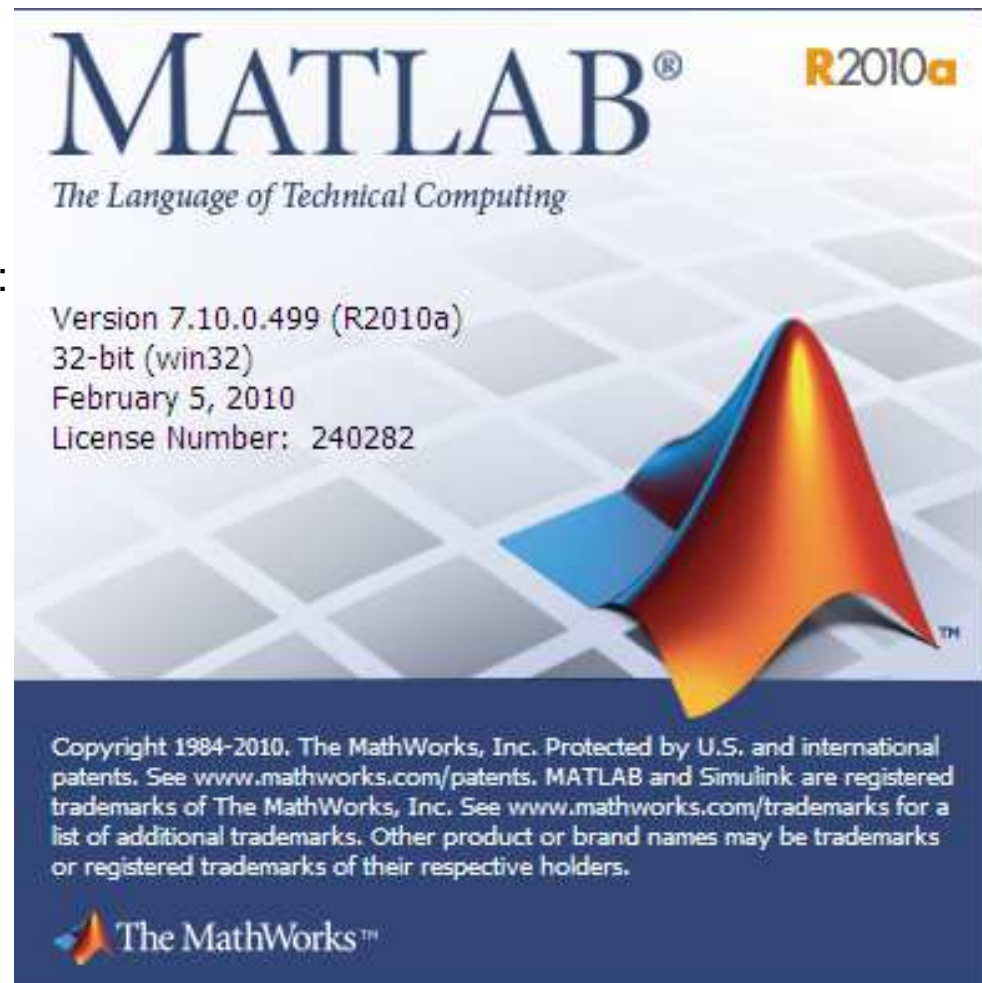
- A Matlab általános bemutatása
- Matlab környezet
  - Ablakok, súgó rendszer
  - A Matlab, mint számológép (egyszerű Matlab-session példa)
- Mire jó a Matlab? (Ízelítő)
  - Numerikus és szimbolikus számítási segédeszköz
  - Ábrák, animációk készítése
- A Matlab jelkészlete
- Adattípusok
  - Numerikus típusok (egész, valós)
    - Értékhatárok, konverziók
  - Komplex számok
  - Szöveges, logikai, dátum/idő adatok, mátrixok és vektorok
- Értékek megjelenítési formátuma
- Változók, értékadások, kifejezések
- Alapvető parancsok (változók, I/O)

A Matlab általános bemutatása

Matlab (Mathworks)

- Integrált műszaki/technikai/tudományos számítási környezet és univerzális matematikai szoftverrendszer
- Fő profil: *numerikus számítások hatékony elvégzése, ötvözve egy fejlett grafikai/szemléltetési apparátussal és egy magas szintű programozási nyelvvel*
  - További érdekes lehetőségek (pl.): szimuláció és modellezés, interaktív dokumentumok készítése
  - Szimbolikus számítások is végezhetők
- Bátorítás: már viszonylag szerény tudással is sok probléma megoldható, és a megoldások már így is látványosak és igényesek lehetnek

A Matlab általános bemutatása

- A fejlesztés története
  - Az 1970-es évektől folyik a fejlesztés, kezdetben oktatási segédeszköznek szánták (lineáris algebra és numerikus matematika)
  - Később az alkalmazott matematika és a tudományos számítások irányába mozdultak el
  - Napjainkban: univerzális szoftverrendszer (robusztus, nagy tudású)
  - Sokoldalú alkalmazhatóság: a Matlab üzleti siker lett!
- A használat főbb logikai szintjei
  - Interaktív (parancsvezérelt) környezet
    - Több száz beépített parancs, rengeteg mintapéldával
  - Scriptek
  - Programozás
- Bővíthetőség, kiterjeszthetőség
  - Toolboxok (pl. szimbolikus matematika, optimalizáció, szimuláció, szabályozástechnika, jelfeldolgozás, parciális diff. egyenletek, fuzzy logika, neuronhálózatok, statisztika, képfeldolgozás)
  - Saját programok
  - Kommunikációs lehetőség és átjárhatóság (C és más nyelvek)

Az Octave és a Scilab

- A Matlab drága szoftver
  - (Toolboxok...)
  - Student verzió létezik
    - Ez jóval szerényebb áron megkapható
- Ha otthon egyáltalán nincs jogunk a Matlab használatához $\Rightarrow$ ingyenes alternatívák, helyettesítők
  - GNU Octave
  - Scilab
- Az elérhető kompatibilitás igen nagyfokú
  - (A szintaktika pontosabban igazodik az Octave programnál)

```
octave:1> A=[1 2 3; 4 5 6]
A =

    1    2    3
    4    5    6

octave:2> A(2,1)
ans = 4

octave:3> A(2)
ans = 4

octave:4> A(2,:)
ans =

    4    5    6

octave:5> A(2,1:3)
ans =

    4    5    6

octave:6> A(2,1:2:3)
ans =

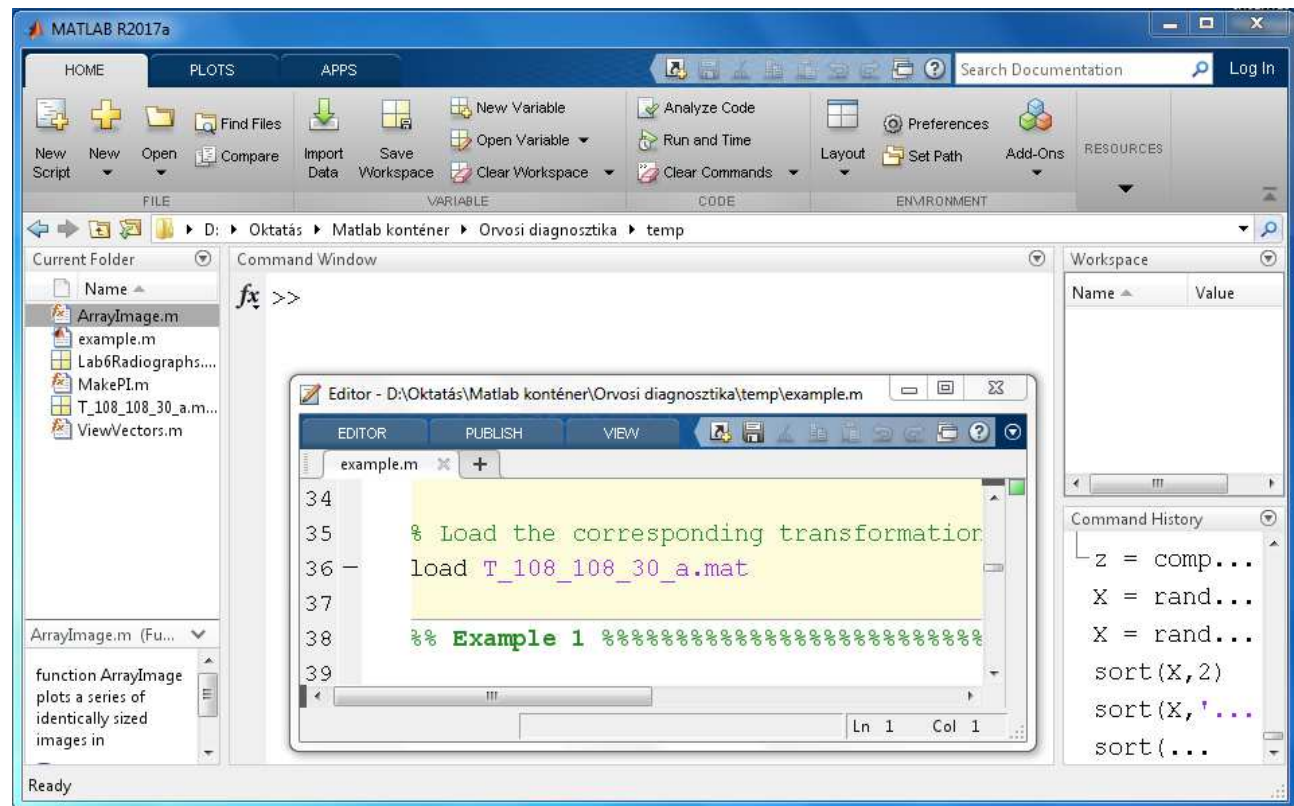
    4    6
```


Matlab környezet

Alapértelmezésben a képernyőn: 5 (4) ablakos tagolás (módosítható)

- Parancsablak (Command Window)
- Parancselőzmények (Command History)
  - A javítás egyszerű és gyors, korábbi parancsaink szükség esetén könnyen visszahozhatók
- Munkaterület-változók (Workspace)
  - [Mátrixszerkesztő (Variable Editor)]
- Aktuális könyvtár (Current Folder)
  - A munka kezdetén beállítandó (!)
- Fájlrészletek (Details)
  - (Ablakrész)
  - [Szövegszerkesztő (Editor)]

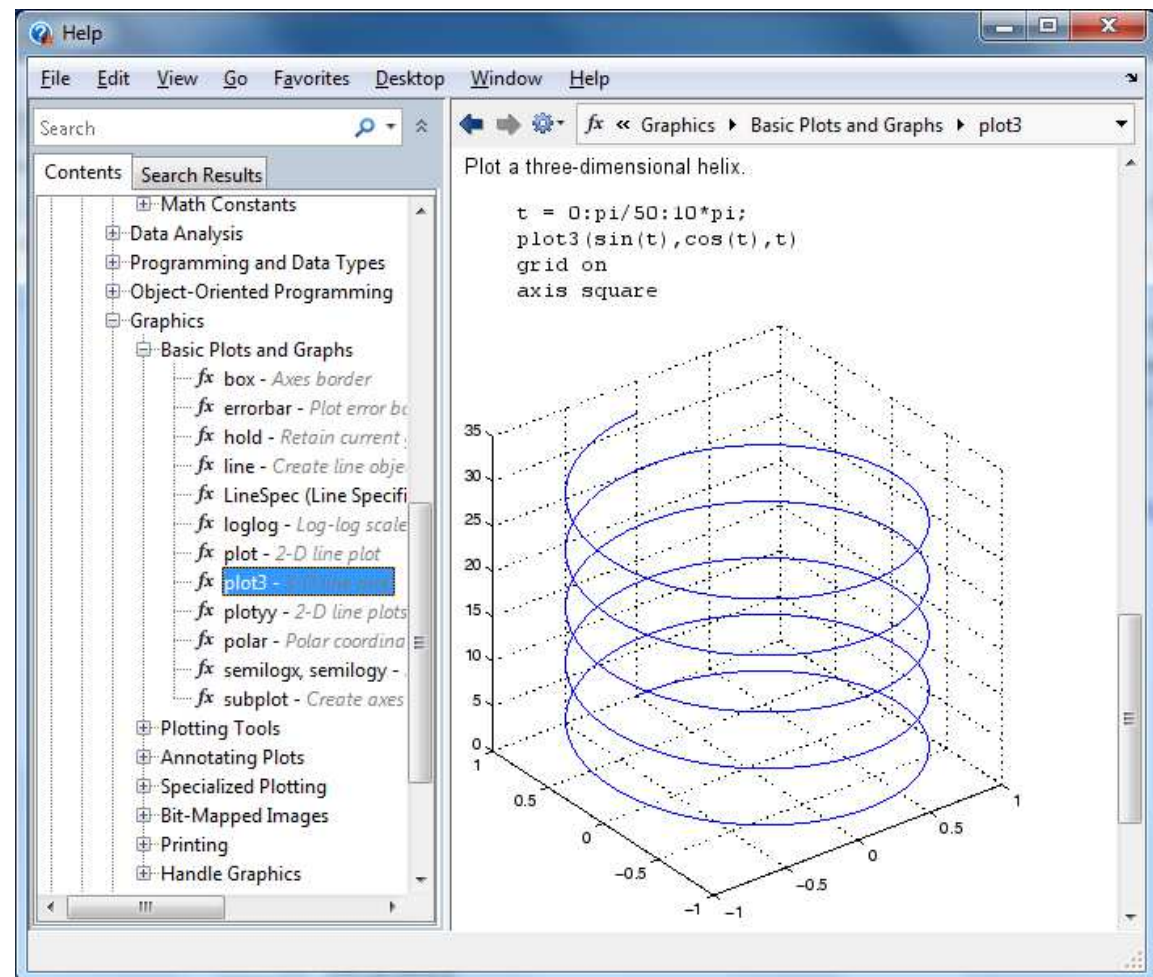

Matlab környezet

Egyes ablakok megjelenése kérhető

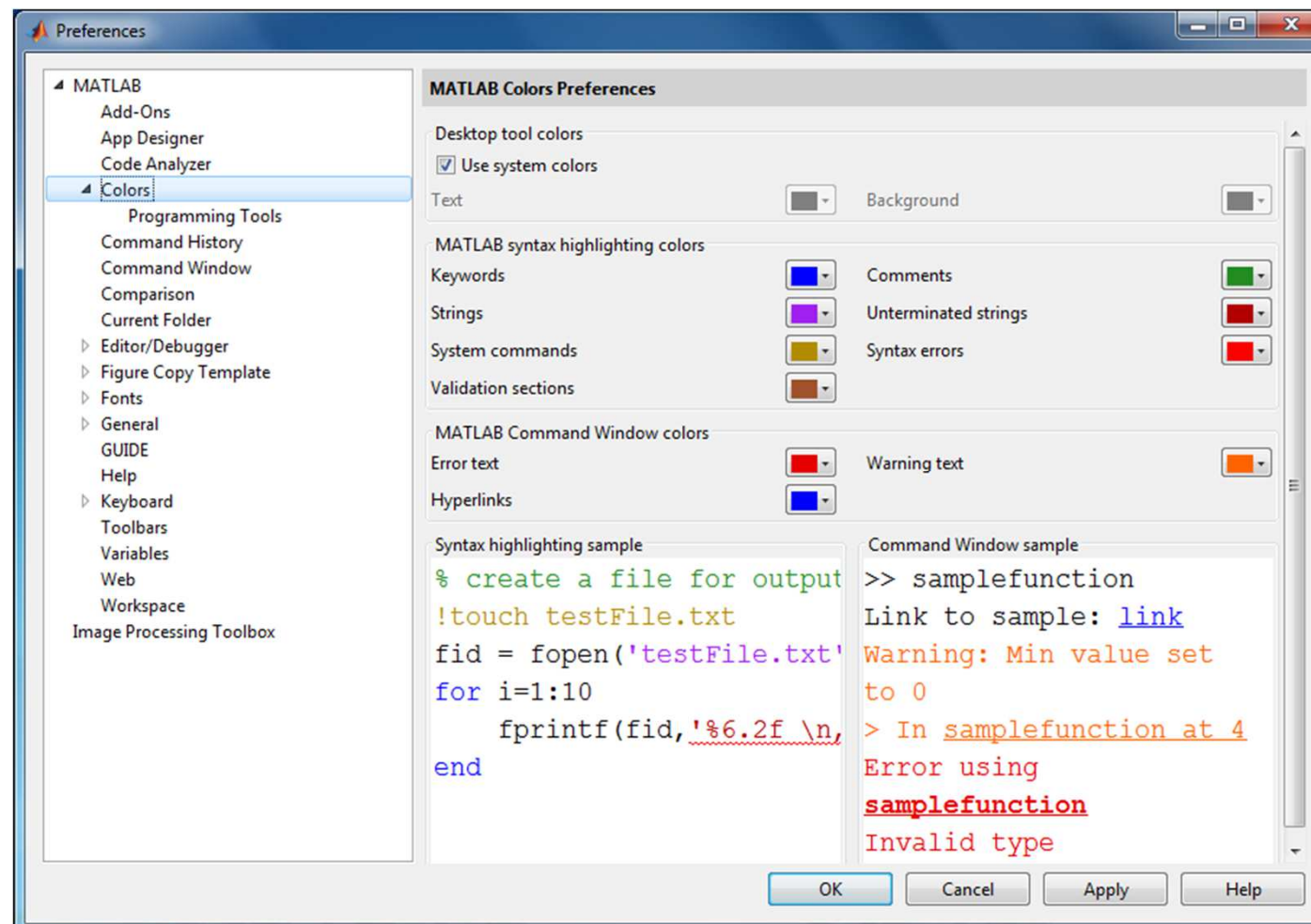
- Ábra (Figure)
  - A grafikus ablakok nem dokkolhatók a munkafelületre
- Súgó rendszer (Help)
  - Szövegközi segítség: `help parancs`
  - Részletes információk (külön ablakban) a kívánt parancsról, és általánosan (könyvszerűen): `help browser`
    - Aktiválása: `helpwin` *parancs* vagy `helpdesk`; *Matlab nélkül, online is elérhető a mathworks.com oldalon!*
    - Dokkolhatók a munkafelületre
  - Fejlettebb interaktív help (változat): `doc parancs`
  - Matlab demók: `demo`

Matlab környezet

Környezeti beállítások

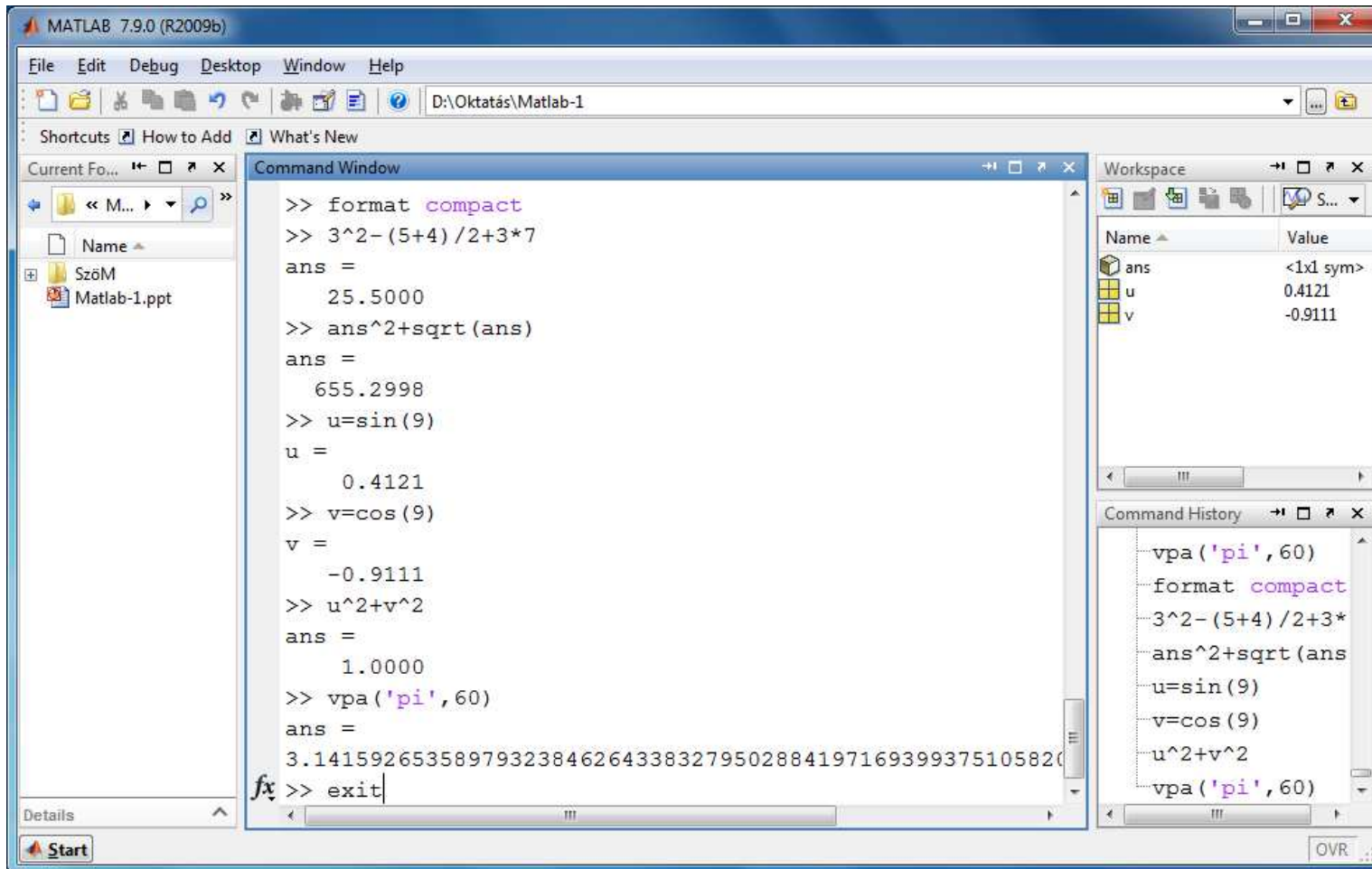
- Ablakok, dokkolás, ... (már tudjuk)
- Karakterek, színek
- Munkakönyvtár (lásd köv. slide)

Matlab környezet

- Egyszerű Matlab-session példa („Matlab-számológép”)
  - A munka kezdetén: munkakönyvtár beállítása (!)
  - Nem kell deklarálni a változókat használat előtt
  - Kilépés előtt: mentés (változók, parancsok)
  - A kilépés lehetőségei: exit, quit, CTRL-Q

The screenshot displays the MATLAB 7.9.0 (R2009b) environment. The Command Window shows the following commands and results:

```
>> format compact
>> 3^2-(5+4)/2+3*7
ans =
    25.5000
>> ans^2+sqrt(ans)
ans =
    655.2998
>> u=sin(9)
u =
    0.4121
>> v=cos(9)
v =
   -0.9111
>> u^2+v^2
ans =
    1.0000
>> vpa('pi', 60)
ans =
3.14159265358979323846264338327950288419716939937510582(
fx >> exit
```

The Workspace window shows the following variables and their values:

Name	Value
ans	<1x1 sym>
u	0.4121
v	-0.9111

The Command History window shows the following commands:

```
vpa('pi', 60)
format compact
3^2-(5+4)/2+3*
ans^2+sqrt(ans)
u=sin(9)
v=cos(9)
u^2+v^2
vpa('pi', 60)
```


Mire jó a Matlab?

1. A Matlab, mint numerikus számítási segédeszköz

- Feladat:

Oldjuk meg a következő lineáris egyenletrendszert!

$$\begin{aligned}4x_1 + 2x_2 + 0x_3 &= 10 \\ -3x_1 + 5x_2 + 2x_3 &= -10 \\ -2x_1 + 6x_2 + 1x_3 &= -10\end{aligned}$$

- (Megj.: pl. az inverz mátrixos módszer használható abban az esetben, ha $\det(A) \neq 0$. *Ha $\det(A) = 0$, akkor meg kell vizsgálni, hogy az egyenletrendszer összefüggő vagy ellentmondásos.*)

- A Matlab azonban a baloldali osztással direkt megoldást tud adni, inverz mátrix nélkül

- Megoldás:

```
>> A = [4 2 0; -3 5 2; -2 6 1], b = [10; -10; -10], x = A\b
```

- Természetesen előtte $\det(A)$ is meghatározható (látjuk, hogy nem 0)

- Ellenőrzés:

```
>> A*x
```


Mire jó a Matlab?

2. A Matlab, mint szimbolikus számítási segédeszköz

- Feladat:

Legyen $f(x) = a \cdot e^{-b \cdot x} \cdot \sin(c \cdot x)$

Határozzuk meg $f(x)$ primitív függvényét (határozatlan integrálját), majd deriváljuk a primitív függvényt!

- Megoldás:

```
>> clear, syms a b c x; f = a*exp(-b*x)*sin(c*x)
% A meglévő változók törlése, szimbolikus változók
definiálása
>> int_f = int(f, x)           % primitív függvény
>> diff_int = diff(int_f, x)   % ennek deriváltja
% Itt még nem kaptuk vissza az eredeti függvényt (ez az
alak jóval bonyolultabb), ezért "kényszerített"
egyszerűsítéssel folytatjuk
>> egyszerubb = simplify(diff_int) % egyszerűbb alak
% 2013 és korábbi verziókban simple is jó
```


Mire jó a Matlab?

3. Ábrák, animációk készítése

- Feladat: Rajzoljuk fel a lemniszkátát (kétlevelű lóhere)!

- Megoldás:

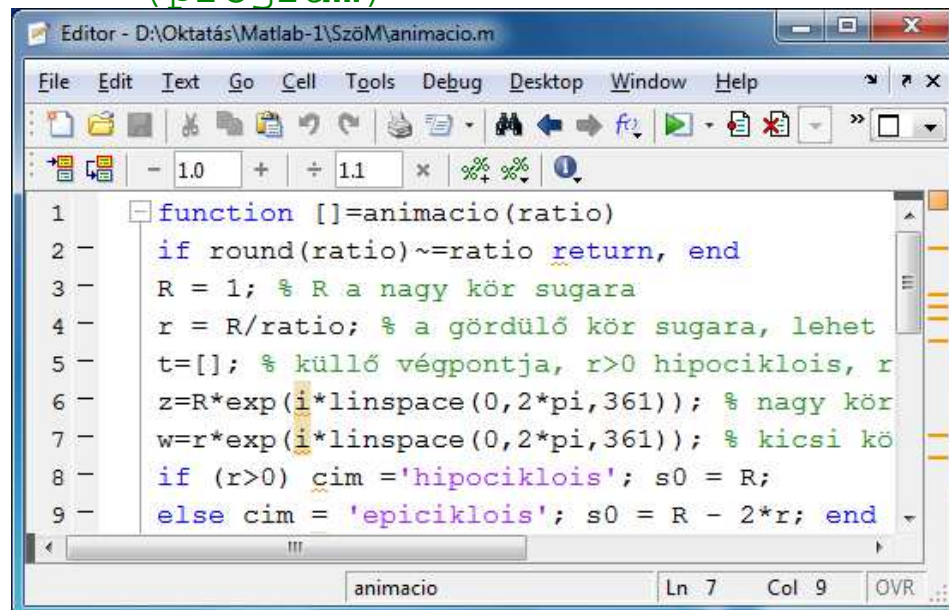
```
>> ezplot(' (x^2+y^2)^2-x^2+y^2', [-1,1],[-1,1]); axis square
```

- Feladat: Gördítsünk végig egy nagy körön egy kicsit. Rajzoljuk ki mozgás közben a kicsi kör egy küllőjének végponti pályáját.

- Megoldás:

```
>> animacio(5)
```

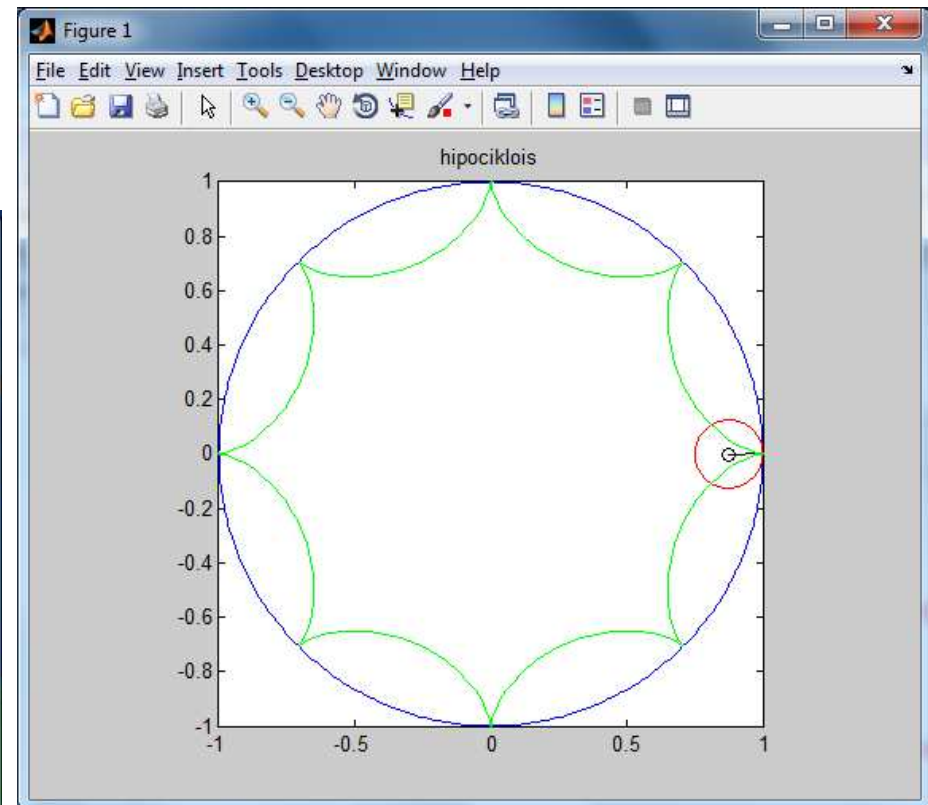
```
% saját függvény M-fájlban  
(program)
```



```

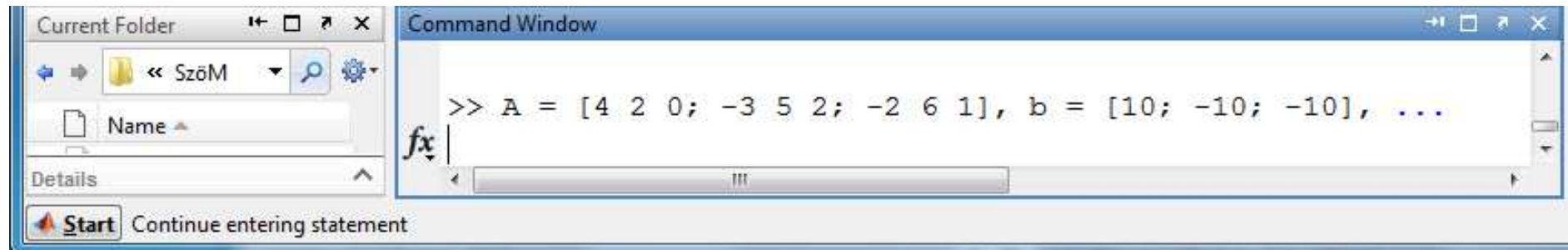
1 function []=animacio(ratio)
2 if round(ratio)~=ratio return, end
3 R = 1; % R a nagy kör sugara
4 r = R/ratio; % a gördülő kör sugara, lehet
5 t=[]; % küllő végpontja, r>0 hipociklois, r
6 z=R*exp(i*linspace(0,2*pi,361)); % nagy kör
7 w=r*exp(i*linspace(0,2*pi,361)); % kicsi kö
8 if (r>0) cim='hipociklois'; s0 = R;
9 else cim='epiciklois'; s0 = R - 2*r; end

```


A Matlab jelkészlete

- A Matlab környezetben használható írásjelek
  - Az angol ABC kis- és nagybetűi, amelyek között a Matlab *különbséget tesz!*
    - Magyar és más nemzeti karakterek nem használhatók!
(Eredmény: hiba; kivéve sztringekben)
  - Számjegyek
  - Space
  - Speciális jelek: `_ . , : ; < > + - / \ * ^ ~ = ( ) [ ] { } ' ! @ & | %`
    - A `%` jel után kommentárt írhatunk
    - A `„;”` pontosvessző parancszáró jel; ha kitesszük, akkor a parancs eredménye nem kerül a képernyőre; egyébként az eredmény, amely a megjelölt változóba, vagy az *ans* (answer) változóba kerül, kijelződik
    - A `„,”` vessző szeparátorjelként szolgál
    - Hosszú parancssor a `„...”` sorozat után új sorban folytatható

Adattípusok

Numerikus adatok (egész, valós)

- A numerikus adatok tárolása automatikusan (alapértelmezetten) a *double* lebegőpontos típusban (lásd IEEE 754 szabvány) történik, de a Matlab további numerikus típusokat is használ (kényszerítéssel)
- Az egyes tárolási típusok határai

típus	intmin('típus')	intmax('típus')	bájt
int8	-128	127	1
uint8	0	255	1
int16	-32768	32767	2
uint16	0	65535	2
int32	-2147483648	2147483647	4
uint32	0	4294967295	4
int64	-9223372036854775808	9223372036854775807	8
uint64	0	18446744073709551615	8
	realmin('típus')	realmax('típus')	
single	1.175494e-038	3.402823e+038	4
double	2.2250738585072e-308	1.79769313486232e+308	8

- Ha egy típusban túlcsordulás történik, akkor vagy valótlan érték képződik (az ebben a típusban tárolható értékek aktuális határa), vagy egy speciális jelentésű kód, az *Inf*

Adattípusok

Numerikus adatok (egész, valós; folyt.)

- Fontos ismernünk a következőket

- Típuskényszerítés, szándékos konverzió
- Automatikus konverzió
  - Pl. ha a és b közül legalább az egyik egész: műveleteik definiáltak $\Leftrightarrow$ azonos típusúak vagy az egyikük double; az eredmény az egész típusba kerül
- Túlcsordulás, értékhatárok (legalább becslés szinten)
- Számítási pontosság, gépi epszilon
- NaN (Not a Number) és Inf
- Típus lekérdezése: class fv.

```
Command Window
>> egesz = int8(-10.89)
egesz =
    -11
>> elojel_nelkul = uint8(-10.89)
elojel_nelkul =
     0
>> a = uint8(8), b = -5.2 % b double
a =
     8
b =
   -5.2000
>> a+b % az eredmény uint8
ans =
     3
>> c = uint8(3)/uint8(5) % kerekítés felfelé!
c =
     1
>> 2/0
ans =
   Inf
fx >>
```


Adattípusok

Lebegőpontos aritmetika*

- A legtöbb lebegőpontos szám normalizált alakban tárolódik: $x = \pm(1 + f) \cdot 2^e$
  - Itt $0 \leq f < 1$, azaz (52 biten) $0 \leq 2^{52} f < 2^{52}$, $-1022 \leq e \leq 1023$
  - Mantissza: a pontosságot korlátozza, exponens: az ábrázolható tartományt korlátozza
  - A tárolásnál felhasználható 52 bit f -re, 11 bit e -re és 1 bit az előjelre
    - (Az $(1 + f)$ -ből az 1 nem tárolódik; e helyett $e + 1023$ tárolódik)
- Gépi epszilon (1-eps.): $2^{-52} \sim 2,2 \cdot 10^{-16}$
  - Még éppen $1 + \varepsilon \neq 1$
  - Ez a max. relatív távolság, ami előfordulhat „szomszéd” ábrázolható számok között
    - Másként: a Matlab kerekítési (hiba)szintje 16 decimális jegy
  - Értelmezhető 2-eps, 3-eps stb.!
- Példa: az $1/10$ tárolása
  - Elméleti érték $\frac{1}{10} = \frac{1}{2^4} + \frac{1}{2^5} + \frac{0}{2^6} + \frac{0}{2^7} + \frac{1}{2^8} + \frac{1}{2^9} + \frac{0}{2^{10}} + \frac{0}{2^{11}} + \frac{1}{2^{12}} + \dots$
  - A legközelebbi 52 biten tárolható szám $t = 2^{-4} \left(1 + \frac{9}{16} + \frac{9}{16^2} + \frac{9}{16^3} + \dots + \frac{9}{16^{12}} + \frac{10}{16^{13}} \right)$
  - Azaz $e = -4$ és $f = \frac{9}{16} + \frac{9}{16^2} + \frac{9}{16^3} + \dots + \frac{9}{16^{12}} + \frac{10}{16^{13}}$
  - Nézzük meg az $1/10$ -et és az $1 + \varepsilon$ értéket format hex kijelzéssel! (3fa = 1018)
- További érdekes kérdések: csak nem normalizáltan ábrázolható számok (v. ö.: realmin), különleges kódok (Inf, NaN)

Adattípusok

Komplex számok

- A Matlab a komplex számokat is kezelni tudja, ha azokat normál alakban adják meg: $4 + 3i$
Az i szimbólum az imaginárius egységet jelöli, azaz $i = \sqrt{-1}$
(Helyette a j szimbólum is írható, de a Matlab kicseréli i -re)
- Példa

```
>> z = 4 + 3i, R = abs(z), z*z', fi = angle(z)
```

  - Az `abs` és `angle` függvények polárkoordinátás áttéréshez használhatók
- Az i szimbólum felüldefiniálás esetén sem keveredik össze az i változóval, a használat módja dönti el az értelmezést

```
>> i = 5, z = 4 + 3i, w = 4 + 3*i
```

  - Az i eredeti funkciója a `clear` paranccsal visszaállítható
- Komplex szám exponenciális alakban is megadható:
$$R \cdot \exp(i \cdot fi) = R \cdot \cos(fi) + i \cdot (R \cdot \sin(fi)),$$
ahol R a komplex szám abszolút értéke és fi a radiánban mért szöge
- A Matlab ügyesen tud számolni komplex számokkal (összevonások, egyszerűsítések), például

```
>> a = -7 + 22i, b = 2 + 3i, c = a/b
```
- További komplex számokat kezelő függvények:
`isreal`, `real`, `imag`, `conj`

Adattípusok

Szöveges adatok

- A Matlab a szöveges adatokat az írásjelekhez rendelt kódszámok sorozatával (sorvektor) tárolja
  - A kódszámok 2 bájtban tárolódnak, azaz a max. kódszám 65535 lehet
- Az ASCII rendszer az alap kódkészlet, ennek alsó nyomtatható része 32-től 127-ig terjed, és az angol ábécé betűit, számjegyeket és a billentyűzet speciális jeleit tartalmazza
  - A sorrend megfelel az ábécé sorrendnek
  - Egyes műveletek is ennek megfelelőek, lásd később is (pl.: `st = 'alma'`, `ujst = st + 1`, `uint8(st)`)
- Megjelenítés példa

```
>> ascii = char(32:127)
>> kod = uint16(ascii)      % más egész vagy valós típus is jó
```
- A magyar ékezetes betűk kódjai nem követik az ábécé sorrendet, a szöveg rendezése a belső kód szerint történik (ami nem tökéletes)
- A rendezés bemutatása

```
>> ekezetes = 'öüóőúéáúíőüóőúéáúí' % sztringkonstans megadása
>> whos ekezetes % infók lekérdezése
>> novekv = sort(ekezetes) % nem tökéletes ábécés rendezés
>> novekvkod = uint16(novekv)
```


Adattípusok

Mátrixok és vektorok

- A numerikus adatokat a Matlab – alapértelmezés szerint – mátrixszerkezetbe (számtáblázat) helyezi el
  - Egy mátrixnak n sora és m oszlopa lehet ($n, m \geq 1$)
- A skalár számok egyetlen adatot tartalmazó 1×1 méretű mátrixként tárolódnak
  - A vektorok egy sorból vagy egy oszlopból álló mátrixok
- Egy mátrix értékadással az elemeinek [ ] zárójelpárban történő felsorolásával adható meg, ahol a sorok végét a „;” jelzi
- Egy soron belül az elválasztásra – nem kötelező módon – a vessző jelek használhatók
  - A mátrix típusa az elemei által meghatározott típus lesz (!)
- Példa

```
>> B = [1 2 3; 4 5 6; 7 8 9], C = [1, 2, 3; 4, 5, 6; 7, 8, 9]
>> whos B, C
```

  - Nem konzekvens megadásnál (méretgond): hibaüzenet
- Természetesen egy mátrix más módokon is feltölthető (képletek segítségével vagy akár külső fájlból is; lásd később)
- (Cellatömb adattípus)

Adattípusok

Logikai adatok

- A logikai *igaz* és *hamis* értékek tárolására a szokásos 1 és 0 numerikus értékeket használja a Matlab
  - Ezek is mátrixok
- Példák

```
>> sin(pi/4) == sqrt(2)/2
>> 'Matlab' == 'Matek '
ans =
     1     1     1     0     0     0
```
- A 2. esetben írásjelenkénti hasonlítás és értékelés történik
  - Mit kapunk, ha elhagyjuk a szóközt a Matek szó után?
- [Numerikus értékek, sőt vektorok és mátrixok is kiértékelhetők logikailag (szelekciós szerkezet vagy logical függvény)
  - Skalár esetében (és a logical függvénnel) minden nem 0 érték igaznak számít, és csak a 0 számít hamisnak
  - Mátrix esetében csak akkor *true* a logikai értékelés (szelekció), ha minden eleme nem 0, egyébként *false* a logikai érték (lásd jegyzet)]
- Logikai értékekkel feltölthetők mátrixok és vektorok
- Példa

```
>> B = true(2, 3)
>> whos B
```
- (További példák a mátrixműveleteknél)

Adattípusok

Dátum és idő adatok

- A dátum-idő tárolására a Matlab `double` típusban tárolt valós számot használ: az 1 jelenti a 0000 január 1-et, és törtszámokkal adhatjuk meg a napon belüli időpontot pl. 0.625 a délután 3 órának felel meg (lásd *datetime* fv.)
- A dátum-idő megjelenítése az Excelhez hasonlóan többféle lehet
- A *now* függvény a pillanatnyi dátum-időt adja vissza, amit a *datevec* és *datestr* függvényekkel átalakíthatunk:

```
>> most=now, dt_str=datestr(most), dt_vec=int16(datevec(most))
most = 7.3709e+005 % napok száma 0-tól 2018. jan-ig
dt_str = '29-Jan-2018 18:00:47'
dt_vec = 2018 1 29 18 0 48 % év, hó, nap, óra, perc,
másodp.
```

- A `dt_vec`-hez hasonló sorvektort eredményez a *clock* beépített változó is:

```
>> int16(clock)
```
- Az eltelt idő mérését belső változók, műveletek (*tic*, *toc*, *cputime*) támogatják:

```
>> x=sqrt(3); tic, for i=1:10^8 x=x+1.00000001; end, toc;
% *-ra is ugyanígy
>> x=sqrt(3); tic, for i=1:10^8 x=x/1.00000001; end, toc;
```

  - Az összeadás és a szorzás műveleti időigénye közel azonos, az osztásé lényegesen több

Adattípusok

Haladó adatkezelés*

- Tábla (table)
  - Különböző jellegű (akár: típusú), de azonos méretű oszlopvektorokból kialakított táblázat
    - Sorok: rekordok
  - Oszlop- és sorfejléc megadható (*table* parancs)
- Cella- és struktúratömbök (cell arrays, structure arrays)
  - Szintén téglalap alakú táblázat, de egy részadat maga összetett is lehet
  - Az elérés numerikus indexeléssel (cellat.) vagy névvel (strukt.t.) történik
  - Szintaktika: {} vagy *cell* parancs, ill. *struct* parancs

```
Command Window
>> % Lásd: súgó
>> T = table(Age,Height,Weight,BloodPressure,'RowNames',LastName)
T =
5x4 table
    Age    Height    Weight    BloodPressure
    _____
Smith    38        71        176        124    93
Johnson 43        69        163        109    77
Williams 38        64        131        125
Jones    40        67        133        117
Brown    49        64        119        122
```

```
Command Window
>> myCell = {1, 2, 3; 'text', rand(5,10,2), {11; 22; 33}}
myCell =
2x3 cell array
    [ 1]    [          2]    [          3]
    'text'  [5x10x2 double]  {3x1 cell}
```


Adattípusok

Cellatömb használati példa*

- Mérési adatok feldolgozása, import Excelbe

The image displays two overlapping windows. The top window is the MATLAB Editor, showing a script named 'measurement_points3.m'. The script includes comments in green and code in black. The bottom window is the Microsoft Excel application, showing a spreadsheet with data imported from MATLAB. The Excel window has a title bar 'Microsoft Excel - proba' and a formula bar. The spreadsheet has columns A through K and rows 1 through 4. The data in the spreadsheet is as follows:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	aufb	5	1	1	0,104565	0,559945	0,189613	48,477	5,864718	0,038644	
2	aufb	7	1	1	0,387567	0,700238	0,237561	6,414528	17,73771	-17,9041	
3	aufb	8	1	1	0,804704	0,714897	0,28439	-4,7969	3,124168	-6,29752	
4	aufb	9	1	1	0,078032	-0,51469	0,188434	-50,1015	13,05816	-3,59486	

The MATLAB script in the background includes the following code:

```
1023  
1024 finaldata = sortrows(finaldata);  
1025  
1026 % MODULE 7 - EXPORT DATA  
1027 % plot the measurement points  
1028 scatter3(finaldata(:,4), finaldata(:,5), finaldata(:,6))  
1029  
1030 finaldatanames = cell(size(finaldata,1),1);  
1031 for c = 1:size(finaldata,1)  
1032     if finaldata(c,2)==1 && finaldata(c,3)==1  
1033         finaldatanames{c,1} = handles.class1;  
1034     elseif finaldata(c,2)==1 && finaldata(c,3)==2  
1035         finaldatanames{c,1} = handles.class2;  
1036     else  
1037         finaldatanames{c,1} = handles.class3;  
1038     end  
1039 end  
1040 finaldata = [finaldatanames, num2cell(finaldata)];  
1041  
1042 %export an excel file for use with other programs  
1043 xlswrite(handles.export, finaldata, 1)  
1044 xlswrite(handles.export, newwireframe, 2)
```


Változók, védett alapszavak

- A Matlab változói betűvel kezdődő betűszámsorok lehetnek (aláhúzás karaktert is tartalmazhatnak, angol ábécé)
- De: a kulcsszavak védettek, nem használhatók
  - Pl.: `break`, `case`, `else`, `elseif`, `end`, `for`, `if`, `otherwise`, `return`, `switch`, `while`
- Parancsszavakat, függvényeket, belső változókat sem célszerű adazonosítóként felhasználni (ha mégis felvesszük (törlés): *clear név*)
  - Pl. `clear`, `dir`, `exit`, `format`, `help`, `load`, `save`, `eps`, `realmin`, `realmax`, `intmin`, `intmax`, `pi`, `Inf`, `NaN`, ...
- A munkaterületi változók listázása: *who* parancs, részletes lista: *whos* (maszkolva is használható)

```
>> whos
```

Name	Size	Bytes	Class	Attributes
ans	1x1	8	double	
dt_vec	1x6	12	int16	
szoveg	1x6	12	char	
uint32max	1x1	4	uint32	
x	1x1	1	logical	
z	1x1	16	double	complex

- A munkaterületi változók törlése: *clear* parancs (szintén maszkolható)

```
>> who e* % e betűvel kezdődő változók nevei
```

```
>> clear e* % e betűvel kezdődő változók törlése
```


Értékek megjelenítési formátuma

- Az egész értékek (a double típusban tárolt is) megjelenítése 9 jegyig pontos, ennél több számjegy esetén a rendszer a tudományos formátumot használja

- Példa

```
>> 123456789, 1234567890
```

```
ans =
```

```
123456789
```

```
ans =
```

```
1.2346e+009
```

- Lebegőpontos értékeknél a *format long* parancs 15-16 értékes jegyű kiírást biztosít
- A *format short* visszakapcsol az alapértelmezett „short” kijelzésre (4 tizedes)
- Az exponens rész csak akkor kerül kiírásra, ha nem 0. Ennek mindenkor kiírását az *e* paraméter biztosítja:

```
>> format long e; pi
```

```
ans =
```

```
3.141592653589793e+000
```

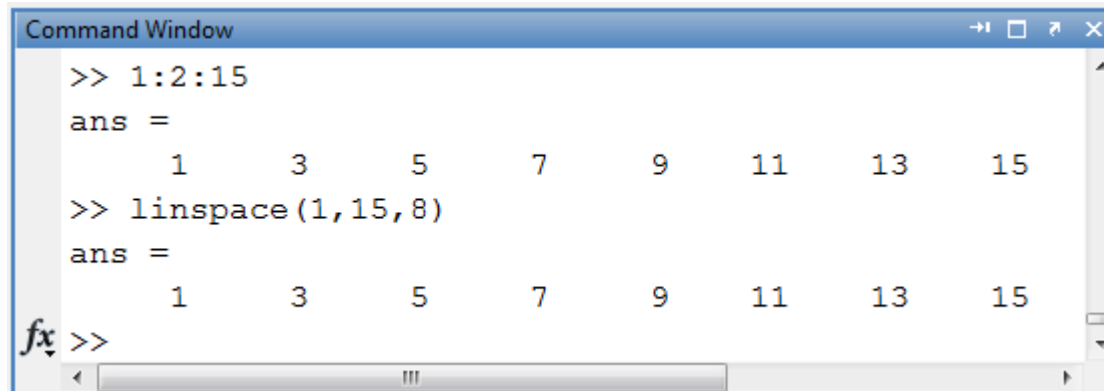
- Néhány további formátum:

- *format compact*, elnyomja a felesleges és extra soremeléseket
- *format hex*, a tárolt érték hexadecimális megjelenítése

Műveleti jelek és függvények

- (Lásd még később is)
- *Logikai műveletek*, függvények azonos méretű mátrixokra, elempáronként hajtódnak végre
  - `==, <, >, <=, >=, ~=, &, |, ~, xor(A,B), any(a), all(a)`
- *Logikai műveletek skalárokra*
  - `&&, ||`
- *Mátrix-aritmetikai műveletek*
  - `+, -, *, /` (osztás jobbról), `\` (osztás balról), `^` (jobb o.: skalár; szorzás saját magával), `'` (konjugált transzponálás)
- *Tömb-aritmetikai műveletek* (elempáronként!)
  - `.*, ./, .\`, `mátrix.^mátrix`, `mátrix.^konstans`, `konstans.^mátrix`, `mátrix.'` (csak transzponálás)
- *Sorozatképzés*
  - `1:10`, `5:2:15`, `0:0.01:10`
  - A `linspace` paranccsal is megvalósítható

A screenshot of the MATLAB Command Window. It shows two commands being executed: `>> 1:2:15` and `>> linspace(1,15,8)`. Both commands result in the same output: a row vector containing the numbers 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, and 15. The window has a blue title bar and standard window controls.

```
Command Window
>> 1:2:15
ans =
     1     3     5     7     9    11    13    15
>> linspace(1,15,8)
ans =
     1     3     5     7     9    11    13    15
fx >>
```


Értékadások, kifejezések, hasonlítások

- A létrehozott változók értékeivel, konstansokkal, beépített függvényekkel kifejezéseket írhatunk be, amelyeket a rendszer kiértékel (már tudjuk)
- A precedencia szabályok a megszokottak, ill. a súgóban megnézhetők
- Értékadási példák

```
>> sz = 1/3 - 1/2, st = sin(pi/6), e = exp(1), e2 =  
exp(2), egys = log(e)  
>> sz2 = sym('1/2')-sym('1/3')
```

- Hasonlítási példák

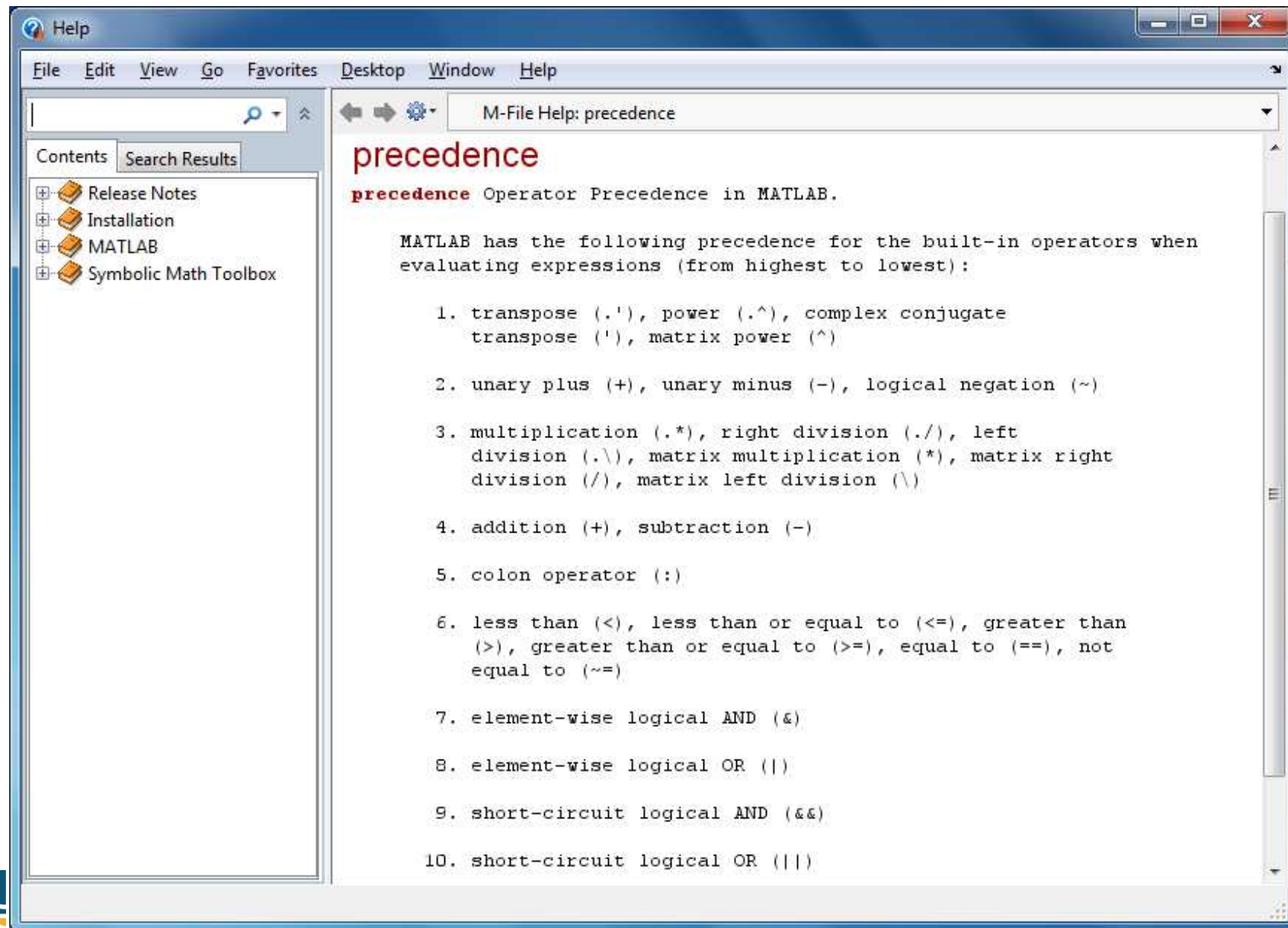
```
>> st > sz  
>> e2 == e*e    % nem számol pontosan!!  
>> ell = e2 - e*e  
>> s_pi = single(pi), s_pi == pi, kulonbs = pi - s_pi  
% single és double pi  
>> 'alma' == 'alfa'    % írásjelenként értékel (tudjuk)  
>> strcmp('alma', 'alMa')    % kisbetű-nagybetűre érzékeny  
>> strcmpi('alma', 'alMa') % kisbetű-nagyb.re nem érzékeny  
>> abs(sin(pi/4) - 0.5*sqrt(2)) < eps    % pontossági ell.
```

- Feladat: értelmezzük a következőt!

```
>> 3<0<2
```


Értékadások, kifejezések, hasonlítások

Alapvető parancsok (változók, I/O)

- A létrehozott változók értékeit bináris vagy szöveges fájlba lehet menteni és onnét visszatölteni (aktuális könyvtár)
- Példa 1.


```
>> save test.mat % a kiterjesztés elhagyható
>> clear % változók törlése
>> load test.mat
>> save e_valt.mat e*
% csak az e-vel kezdődő változók
```
- Példa 2.


```
>> save a.dat a -ascii
% egy változó mentése txt fájlba (többet is lehet)
>> load a.dat
% egy (!) változó visszatöltése txt fájlból, a fájlnev azonosítja a változót!
```

